Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1998.12.02)

Kodeksas paskelbtas: Žin., 1996, Nr.105-2393

Neoficialus kodekso tekstas

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-926, 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2897 (98.12.02)
LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 30 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO K O D E K S A S

1996 m. rugsėjo 24 d. Nr. I-1534
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Kodekso paskirtis

1. Vidaus vandenų transporto kodeksas reguliuoja vidaus vandenų laivybos, uostų veiklos, keleivių, krovinių, bagažo, pašto vežimo, buksyravimo bei draudimo santykius, taip pat nustato atsakomybę už žalą, padarytą vidaus vandenų transporto, bei už kitus šio kodekso nuostatų pažeidimus.
2. Vidaus vandenų ir žemės nuosavybės, darbo, kitus vidaus vandenų transporto dalyvių santykius reguliuoja šis kodeksas, Lietuvos Respublikos įstatymai bei kiti teisės aktai.

2 straipsnis. Vidaus vandenų transporto sąvoka

1. Vidaus vandenų transportas - ūkinės veiklos sritis, kuri apima keleivių, krovinių, bagažo, pašto vežimą, buksyravimą vidaus vandenų keliais.
2. Vidaus vandenų transportui priklauso laivai, laivų eksploatacijos ir remonto bei kitos vidaus vandenų transporto priemonės, vidaus vandenų keliai, uostai ir prieplaukos, tam tikslui įrengti hidrotechnikos statiniai, ryšių ir radijo navigacijos įrenginiai.

3 straipsnis. Vidaus vandenų transporto objektų nuosavybė

1. Vidaus vandenų transporto priemonės, uostų ir prieplaukų pastatai ir įrenginiai nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos Respublikos valstybei, savivaldybėms, Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniams bei juridiniams asmenims, užsienio valstybėms.
2. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų keliai nuosavybės teise priklauso tik Lietuvos valstybei.

4 straipsnis. Vidaus vandenų transporto valstybinis valdymas

1. Vidaus vandenų transporto valstybinį valdymą vykdo Susisiekimo ministerija, kuri pagal savo kompetenciją leidžia visiems fiziniams ir juridiniams asmenims privalomus teisės aktus ir tiesiogiai bei per įgaliotas institucijas kontroliuoja šių aktų vykdymą.

2. Vyriausybė gali steigti ir kitas specialias vidaus vandenų transporto valstybinio valdymo institucijas.

3. Lietuvos Respublikos vidaus vandenų kelius valdo, prižiūri ir tvarko Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija.

4. Valstybinės ir vietinės reikšmės vidaus vandenų kelių būklės, laivybos, uostų veiklos valstybinę kontrolę, atlieka laivų avarinius atvejus nagrinėja Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija.

5 straipsnis. Tarptautinės sutartys

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių yra nustatytos kitokios taisyklės, negu tos, kurias numato šis kodeksas, taikomos tarptautinių sutarčių taisyklės.

ANTRASIS SKIRSNIS
VIDAUS VANDENŲ KELIAI IR JŲ ĮRENGINIAI

6 straipsnis. Vidaus vandenų kelių sąvoka

1. Vidaus vandenų keliai - laivybai tinkamos upės, ežerai, dirbtiniai vandens telkiniai ir Lietuvos Respublikai priklausanti Kuršių marių dalis, kuriuose yra navigacijos ženklų arba kurių locmano žemėlapiuose pažymėtas farvateris.

2. Vidaus vandenų keliai skirstomi į valstybinės ir vietinės reikšmės. Valstybinės reikšmės vidaus vandenų kelių sąrašą tvirtina Vyriausybė, o vietinės reikšmės ir perspektyvinių vidaus vandenų kelių sąrašus - Susisiekimo ministerija.

7 straipsnis. Vidaus vandenų kelių naudotojai

1. Vidaus vandenų kelių naudotojai - fiziniai ir juridiniai asmenys, besiverčiantys laivyba šiuose keliuose.

2. Vidaus vandenų kelių naudotojais taip pat laikomi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie, suderinę su vidaus vandenų kelių valdytojais, nepažeisdami laivybos taisyklių, naudoja vidaus vandenis hidrotechnikai, žvejybai, sportui, poilsiui bei kitoms reikmėms.

8 straipsnis. Vidaus vandenų kelių naudotojų pareigos

1. Vidaus vandenų kelių naudotojai privalo vykdyti įstatymų, laivybos taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus, užtikrinti racionalų ir saugų vandenų kelių naudojimą, neardyti vandens telkinių vagų ir krantų, negriauti ir negadinti hidrotechnikos bei kitų įrenginių ir komunikacijų, nepažeisti kitų vidaus vandenų naudotojų teisių, laikytis aplinkos apsaugos reikalavimų.

2. Hidrotechnikos įrenginių, tiltų, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų savininkai (valdytojai) įpareigojami vykdyti ir reikalavimus, išdėstytus šio kodekso 9 bei 10 straipsniuose.

9 straipsnis. Hidrotechnikos statinių valdytojų pareigos

Fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems priklauso hidroelektrinės, užtvankos ir kiti hidrotechnikos statiniai vidaus vandenų keliuose, nustatyta tvarka privalo:

1) aukščiau ir žemiau įrenginių išlaikyti vandens lygį, būtiną saugiai laivybai per visą navigacijos laikotarpį;

2) sudaryti sąlygas, kad laivai nekliudomai ir saugiai praplauktų pro hidrotechnikos įrenginius;

3) išleisti vandenį iš vandens saugyklų vidaus vandenų kelių valdymo institucijų nustatytu laiku;

4) prižiūrėti hidrotechnikos įrenginių techninę būklę.

10 straipsnis. Tiltų, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų valdytojų pareigos

Tiltų, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų (kabelių linijų, diukerių ir kt.) valdytojai privalo:

1) derinti su vidaus vandenų kelių valdymo institucijomis tiltų statybos, rekonstrukcijos ir remonto, antvandeninių ir povandeninių komunikacijų įrengimo projektus;

2) įrengti ir aptarnauti įrenginius, garantuojančius saugų ir nekliudomą laivų plaukimą po tiltais ir antvandeninėmis komunikacijomis bei virš povandeninių komunikacijų. Kranto juostoje įrengti perspėjamieji ir nurodomieji (signaliniai) ženklai privalo atitikti vidaus vandenų laivybos reikalavimus;

3) pastačius ir suremontavus tiltus, įrengus ir pertvarkius antvandenines ir povandenines komunikacijas, atlikti dugno gilinimo ir valymo darbus;

4) pakelti plūduriuojančiųjų ar pakeliamųjų tiltų tarpatramius pagal laivybos taisykles.

11 straipsnis. Apsaugos juosta ir kranto juosta

1. Vidaus vandenų kelių valdytojai turi teisę vandens telkinių, priskirtų vandens keliams, apsaugos juostoje atlikti su laivybos saugumu susijusius darbus, įrengti navigacijos ženklus, o kad jie būtų geriau matomi, - kirsti medžius ir krūmus, suderinus su aplinkos apsaugos tarnyba bei žemės (miško) savininkais, valdytojais. Šiuos darbus atliekant padaryti žemės savininkams nuostoliai atlyginami įstatymų nustatyta tvarka.

2. Apsaugos juosta - žemės juosta pagal vandens telkinį, kurios ribos nustatomos pagal Vyriausybės patvirtintą tvarką. Apsaugos juostos dalis - 20 metrų pločio žemės juosta nuo vandens krašto arba kranto briaunos stačiose pakrantėse - vadinama kranto juosta.

3. Fiziniai ir juridiniai asmenys, naudojantys kranto juostos iškasenas, statantys tiltus ar atliekantys kitus darbus, privalo garantuoti laivybos reikmėms skirtų statinių, įrenginių bei navigacijos ženklų saugumą, nedelsdami privalo atstatyti darbo metu sugadintus įrenginius ir navigacijos ženklus.

12 straipsnis. Statiniai ir įrenginiai kranto juostoje

1. Vidaus vandenų kelių valdytojams kranto juostoje, nuosavybės teise priklausančioje valstybei, suderinus su aplinkos apsaugos tarnyba, leidžiama:

1) įrengti nuolatinius arba laikinus statinius, įrenginius laivams bei kitiems plaukiojantiems objektams

(keltams, žemsiurbėms, dokams ir kt.) priplaukti ir laivybos bei krovinių saugumui užtikrinti;

2) neįrengiant nuolatinių statinių, pakrauti ir iškrauti laivus, laikyti laivų kietąjį kurą, laikinai saugoti žvejybos įrangą, laivų reikmenis.

2. Statinių ir įrenginių statyba kranto juostoje turi būti suderinta su kranto juostos savininku.

3. Kranto juostos savininkai savo statinių ir įrenginių statybą kranto juostoje privalo derinti su vidaus vandenų kelių valdytojais.

13 straipsnis. Uostai ir prieplaukos

1. Uostas - vidaus vandenų akvatorija ir kranto teritorija su joje esančiais pastatais ir įrenginiais, skirta laivams įplaukti, stovėti, juos remontuoti, iškrauti, pakrauti ir išplaukti.

2. Prieplauka - stacionari arba plaukiojanti (debarkaderis) laivų priplaukimo, stovėjimo, pakrovimo, iškrovimo, išplaukimo vieta, neturinti visų uostui būdingų požymių, išvardytų šio straipsnio 1 dalyje.

3. Uostai ir prieplaukos pagal atliekamų darbų pobūdį yra keleiviniai, krovininiai ir mišrieji.

4. Uostų ir prieplaukų pastatai, statiniai ir įrenginiai turi atitikti nustatytus techninius ir aplinkos apsaugos reikalavimus, užtikrinti keleivių, krovinių, bagažo ir pašto saugumą, greitą ir patogų krovinių pakrovimą bei iškrovimą.

5. Vidaus vandenų uostai gali būti valstybės, savivaldybių ir privatūs.

6. Vidaus vandenų uostai steigiami Vyriausybės nustatyta tvarka.

7. Susisiekimo ministerija registruoja vidaus vandenų uostus, o jos įgaliotos institucijos atlieka juose valstybinę laivybos priežiūrą.

8. Vidaus vandenų uostų kapitonus steigėjo teikimu tvirtina Susisiekimo ministerija.

9. Tarptautinio vidaus vandenų uosto statusą Susisiekimo ministerijos teikimu suteikia Vyriausybė.

10. Visų nuosavybės formų vidaus vandenų uostų savininkai privalo užtikrinti visų vežėjų vienodas teises įplaukti į uostus, naudotis uostų krantinėmis ir kitais įrenginiais kroviniams pakrauti ir iškrauti, įlaipinti ir išlaipinti keleivius, naudotis visomis logistinėmis vidaus vandenų transporto paslaugomis juose, mokant su tuo susijusius mokesčius ir rinkliavas.

TREČIASIS SKIRSNIS
VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO PRIEMONĖS

14 straipsnis. Vidaus vandenų transporto priemonių sąvoka

Vidaus vandenų transporto priemonės - laivai, vežantys keleivius, krovinius, bagažą, paštą, buksyruojantys nesavaeigius laivus, bei kiti plaukiojantys objektai, eksploatuojantys, aptarnaujantys vandens kelius.

15 straipsnis. Laivų paskirtis ir registras

1. Vidaus vandenų keliais plaukiojantys laivai pagal teisinę registraciją bei paskirtį skirstomi į keleivinius, krovininius, mišriuosius, žvejybos, specialiuosius techninius,

mažuosius ir sportinius.

2. Laivų registras - valstybės institucija, kuri atlieka laivų techninę priežiūrą bei apžiūrą ir išduoda leidimus eksploatuoti laivus.

16 straipsnis. Laivų registravimas

1. Vidaus vandenų keliais turi teisę plaukioti tik vidaus vandenų laivybos inspekcijos upių-jūrų skyriaus knygoje-rejestre ar mažųjų ir sportinių laivų registro skyriaus rejestre įregistruoti laivai.

2. Laivų knygoje-rejestre registruojami savaeigiai laivai, kurių pagrindinių variklių galingumas yra didesnis kaip 110 kw (150 AG); laivai, pritaikyti vežti ir vežantys daugiau kaip 12 keleivių, neskaitant laivo įgulos ir žmonių, susijusių su darbine veikla laive, ir nesavaeigiai laivai, kurių bendroji talpa 80 ir daugiau registro tonų.

3. Mažųjų ir sportinių laivų rejestre registruojami savaeigiai laivai, kurių galingumas 110 kw (150 AG) ir mažesnis, ir nesavaeigiai, mažesni kaip 80 registro tonų bendros talpos laivai (išskyrus laivus, vežančius keleivius), jachtos, burlaiviai, baidarės, kanojos, guminės valtys iki 130 kg keliamosios galios, turistiniai plaustai, plaukiojantys vasarnamiai, mažųjų ir sportinių laivų stovėjimo įrenginiai, vandens dviračiai ir motociklai bei pramoginiai laivai neatsižvelgiant į jų nuosavybės formą.

4. Laivų knygoje-rejestre įregistruoto laivo savininkui išduodamas laivo bilietas, nuosavybės teisės liudijimas, tinkamumo plaukioti laivu liudijimas, leidimas plaukioti su Lietuvos valstybės vėliava.

5. Laivo registravimo tvarką ir sąlygas, kitų šio straipsnio 4 dalyje nurodytų dokumentų išdavimą reguliuoja Laivų, plaukiojančių vidaus vandenyse, registravimo taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

17 straipsnis. Laivų valdytojai

1. Laivo valdytojas yra savininkas ar kitas asmuo, kuris teisėtai naudojasi laivu.

2. Perleidus nuosavybės teisę į laivą, sudarius dėl jo nuomos ar panaudos sutartį, įrašai apie naują valdytoją nustatyta tvarka daromi Laivų knygoje-rejestre ar mažųjų ir sportinių laivų rejestre.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO PERSONALAS

18 straipsnis. Personalo sąvoka

1. Vidaus vandenų transporto personalą sudaro turintys specialų pasirengimą laivų įgulų nariai bei kranto darbuotojai, kurie tiesiogiai aptarnauja vidaus vandenų transportą. Šių pareigybių sąrašą tvirtina Susisiekimo ministerija.

2. Personalo priėmimo ir atleidimo tvarką, jo teises bei pareigas ir tarnybos laivuose sąlygas nustato darbo įstatymai, šis kodeksas, kiti teisės aktai, Susisiekimo ministerijos patvirtintos Tarnybos Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivuose statutas (toliau - Tarnybos laivuose statutas) ir pareiginiai nuostatai.

19 straipsnis. Transporto priemonės įgula

1. Transporto priemonės įgulą sudaro kapitonas (škiperis) ir kiti įgulos nariai.
2. Privalomąją įgulos sudėtį nustato Tarnybos laivuose statutas.
3. Laivo kapitonu (škiperiu) ir kitais įgulos nariais gali būti asmenys, turintys reikiamą diplomą arba kvalifikacijos liudijimą.

20 straipsnis. Laivo kapitonas (škiperis)

1. Savaeigį laivą valdo kapitonas, nesavaeigį laivą - škiperis.
2. Laivo kapitonas (škiperis) vadovauja įgulos darbui ir atsako už laivo, jo įgulos, keleivių bei krovinio saugumą. Jo nurodymai, kuriais siekiama laive garantuoti saugumą ir palaikyti tvarką, privalomi visiems laive esantiems asmenims.
3. Įgulos nariai į laivą priimami, jei kapitonas (škiperis) sutinka.
4. Kapitono (škiperio) teises ir pareigas nustato Tarnybos laivuose statutas.

21 straipsnis. Kapitono veiksmai, kilus pavojui laivui, žmonėms ir gamtai

1. Jeigu kyla pavojus laivo saugumui, kapitonas (škiperis) nedelsdamas turi imtis visų priemonių pavojui pašalinti ir atlikti visus reikalingus veiksmus.
2. Jeigu laivui gresia neišvengiama žūtis, kapitonas privalo imtis būtinų priemonių, kad keleiviai, o po to ir agula saugiai apleistų laivą. Kapitonas laivą palieka paskutinis. Palikdamas laivą, kapitonas turi pasiimti laivo dokumentus.
3. Gavęs nelaimės signalą arba vidaus vandenų kelyje aptikęs pavojuje žmogų ar laivą, kapitonas privalo suteikti žmonėms pagalbą, jeigu tai nesudaro rimto pavojaus jo laivui, keleiviams ir įgulai.
4. Įvykus avarijai ir užteršus aplinką, laivo kapitonas (škiperis) privalo imtis priemonių teršalams lokalizuoti ir neigiamoms pasekmėms likviduoti.

22 straipsnis. Atlyginimas už pagalbos suteikimą

1. Už pagalbos suteikimą pavojuje atsidūrusiam laivui, jeigu visiškai ar iš dalies buvo išgelbėtas laivas, krovinys ar kitas jame buvęs turtas, laivo valdytojas turi sumokėti atlyginimą.
2. Pagalba pavojuje atsidūrusiam laivui, jo kroviniui teikiama, tik jei yra kapitonų susitarimas dėl pagalbos. Už pagalbos suteikimą priklausančio atlyginimo dydis nustatomas šiame susitarime.
3. Išgelbėti žmonės neprivalo mokėti už savo išgelbėjimą.
4. Asmenys, gelbėję žmones, turi teisę į dalį atlyginimo už turto gelbėjimą kartu su gelbėjusiais turtą žmonėmis.

PENKTASIS SKIRSNIS
LAIVYBA

23 straipsnis. Vidaus vandenų kelio ženklai

1. Vidaus vandenų kelių valdytojai privalo žymėti kelią navigacijos (nurodomaisiais ir įspėjamaisiais) ženklais.

2. Ženklų įrengimo, naudojimo ir nuėmimo tvarką nustato Vidaus vandenų kelių eksploatavimo taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

24 straipsnis. Plaukiojimo vaga (farvateris)

1. Plaukiojimo vaga (farvateris) - vidaus vandenų kelio juosta, tinkanti plaukti tam tikros grimzlės laivams.

2. Plaukiojimo vaga (farvateris) turi būti pažymėta navigacijos ženklais arba nurodyta locmano žemėlapiuose.

25 straipsnis. Laivybos saugumas

1. Laivybos saugumas užtikrinamas organizacinėmis, techninėmis, sanitarijos, gamtosaugos ir teisinėmis priemonėmis.

2. Šias priemones įgyvendina vidaus vandenų kelių, transporto priemonių, uostų, prieplaukų, hidrotechnikos, ryšių bei kitų vidaus vandenų transporto objektų valdytojai.

26 straipsnis. Valstybinė laivybos saugumo kontrolė

Valstybinę laivybos vidaus vandenų keliais saugumo kontrolę atlieka Vyriausybės įsteigta inspekcija.

27 straipsnis. Avarijų vidaus vandenų keliuose tyrimas

Vidaus vandenų keliuose įvykusių avarijų registravimo ir tyrimo tvarką nustato Laivų avarijų tyrimo taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
ŽYMINIS MOKESTIS IR RINKLIAVOS

28 straipsnis. Žyminis mokestis

Už laivo įregistravimą, perregistravimą, išregistravimą ir atitinkamų dokumentų išdavimą mokamas nustatyto dydžio žyminis mokestis.

29 straipsnis. Rinkliavos

1. Už naudojimąsi Lietuvos Respublikos uostais, vidaus vandenų keliais imamos rinkliavos.

2. Rinkliavų dydžius ir jų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

SEPTINTASIS SKIRSNIS
KELEIVIŲ IR BAGAŽO VEŽIMAS

30 straipsnis. Keleivio ir bagažo vežimo sutartys

1. Keleivio vežimo sutartyje vežėjas įsipareigoja nuvežti keleivį ir jo rankinį bagažą į paskirties punktą, o keleivis įsipareigoja sumokėti nustatytą užmokestį už nuvežimą. Keleivių vežimo vidaus vandenų transportu tarifus nustato vežėjas, maksimalius jų dydžius suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.

2. Bagažo vežimo sutartyje vežėjas įsipareigoja nugabenti keleivio bagažą į paskirties punktą ir išduoti jį gavėjui, o keleivis įsipareigoja sumokėti nustatytą užmokestį už bagažo nuvežimą.

3. Draudžiamų vežti daiktų sąrašą numato Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenų transportu taisyklės, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. VIII-926, 98.11.17, Žin., 1998, Nr.105-2897 (98.12.02)

31 straipsnis. Licencija (leidimas) verstis keleivių vežimu

1. Vežti keleivius vidaus vandenų keliais turi teisę įmonės, turinčios licenciją (leidimą) verstis keleivių vežimu.

2. Licenciją (leidimą) verstis keleivių vežimu vidaus vandenų keliais Vyriausybės nustatyta tvarka išduoda Susisiekimo ministerija.

32 straipsnis. Keleivio bilietas

1. Keleivio bilietas - keleivio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas.

2. Bilietų pardavimo tvarką nustato Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenų transportu taisyklės.

3. Biliete turi būti nurodyta išvykimo ir paskirties prieplaukos, kaina, išvykimo data ir laikas. Taisyklėse numatytais atvejais biliete, parduotame pradinėje prieplaukoje, turi būti nurodytas vietos numeris.

33 straipsnis. Keleivio teisės

Keleivis turi teisę:

1) užimti nurodytą biliete vietą;

2) nemokamai vežtis vieną ne vyresnį kaip 5 metų vaiką, jei jis neužima atskiros vietos;

3) nemokamai vežtis rankinį bagažą, o kitą bagažą - už nustatytą užmokestį;

4) su tuo pačiu bilietu plaukti to paties valdytojo ar jei yra laivų valdytojų susitarimas - kitais laivais, kai laivas dėl kokių nors priežasčių negali plaukti;

5) nutraukti keleivio ir bagažo vežimo sutartis ir, grąžinęs į kasą bilietą arba bagažo kvitą, gauti sumokėtus pinigus. Kai keleivio vežimo sutartis nutraukiama ne dėl nuo keleivio priklausančių priežasčių, pinigai už bilietą grąžinami proporcingai nuo bilieto grąžinimo laiko Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenų transportu taisyklėse nustatyta tvarka.

34 straipsnis. Keleivio pareigos

1. Keleivis privalo:

1) sumokėti už vežimą;

2) saugoti bilietą ir bagažo kvitą iki kelionės pabaigos ir jį pateikti kontroliuojančiam asmeniui pareikalavus;

3) laikytis nustatytos elgesio tvarkos.

2. Jei keleivis nesumoka už vežimą, nesilaiko nustatytos tvarkos, kapitono nurodymu jis gali būti išlaipintas iš laivo prieplaukoje.

35 straipsnis. Bagažo kvitas

1. Bagažo kvitas - bagažo vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas.

2. Bagažo kvite turi būti nurodyta numeris, daiktų skaičius, svoris ir kaina už vežimą.

36 straipsnis. Bagažo išdavimas ir saugojimas

1. Vežėjas privalo grąžinti keleiviui bagažą, kai keleivis jam pateikia bagažo kvitą.

2. Neatsiimtas bagažas saugomas prieplaukų bagažinėse. Už bagažo saugojimą imamas nustatytas užmokestis.

3. Per 30 parų nuo pristatymo į paskirtą vietą dienos neatsiimtas bagažas realizuojamas nustatyta tvarka.

37 straipsnis. Rasti daiktai

1. Rasti laive daiktai perduodami laivo kapitonui arba uosto (prieplaukos) administracijai.

2. Rastų daiktų saugojimo ir realizavimo tvarką nustato Keleivių ir bagažo vežimo vidaus vandenų transportu taisyklės.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS
KROVINIO IR PAŠTO VEŽIMAS

38 straipsnis. Krovinio vežimo sutartis

Krovinio vežimo sutartyje vežėjas pagal priimtą užsakymą įsipareigoja priimti krovinį, pateikti laivą, pagal važtaraštį nugabenti patikėtą jam krovinį į paskirties punktą ir išduoti jį gavėjui, o siuntėjas įsipareigoja pateikti krovinį ir už jo vežimą sumokėti nustatytą užmokestį.

39 straipsnis. Užsakymas

1. Užsakymas - siuntėjo pasiūlymas jo nurodytomis sąlygomis vežėjui pateikti reikalingą laivą užsakyme nurodytam kroviniui vežti.

2. Užsakymo pateikimo būdą pasirenka siuntėjas.

3. Užsakyme turi būti šie rekvizitai:

1) krovinio siuntėjo - juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens vardas ir pavardė; adresas;

2) krovinio gavėjo - juridinio asmens pavadinimas arba fizinio asmens vardas ir pavardė; adresas;

3) krovinio išsiuntimo ir paskirties punktai;

4) krovinio pavadinimas, kiekis (svoris) ir rūšis;

5) laivo pateikimo laikas;

6) laivo pateikimo vieta;

7) pakrovimo ir iškrovimo bei vežimo terminai.

4. Siuntėjo užsakymas laikomas priimtu, kai vežėjas raštu arba kitomis komunikacijos priemonėmis praneša apie užsakymo priėmimą.

40 straipsnis. Važtaraštis

1. Važtaraštis - krovinio vežimo sutartį patvirtinantis dokumentas. Važtaraštyje siuntėjas privalo nurodyti:

1) krovinio siuntėjo - juridinio asmens pavadinimą arba fizinio asmens vardą, pavardę; adresą;

2) krovinio gavėjo - juridinio asmens pavadinimą arba fizinio asmens vardą, pavardę; adresą;

3) krovinio pavadinimą;
4) krovinio kiekį (svorį), rūšį;
5) svorio nustatymo būdą;
6) vežimo sutarties sąlygas;
7) krovinį lydinčiuosius dokumentus;
8) krovinio ženklus;
9) krovinio ypatybes;
10) užmokestį už vežimą (važtapinigius) ir už suteiktas paslaugas (pakrovimą ir iškrovimą).

2. Važtaraštį pasirašo siuntėjas. Vežėjas krovinio priėmimą patvirtina savo parašu ir kalendoriniu spaudu.

3. Važtaraštyje gali būti žymos apie krovinio įvertinimą, įpakavimą (tarą) ir kitos.

4. Važtaraštis surašomas 3 egzemplioriais. Vieną egzempliorių gauna siuntėjas, antrąjį su kroviniu išduoda gavėjui, trečiąjį pasilieka vežėjas.

5. Krovinys laikomas priimtu vežti, kai vežėjas priima krovinį ir pasirašo važtaraštį.

41 straipsnis. Laivo parengimas

1. Vežėjas privalo pateikti švarų ir tinkamą vežti tos rūšies kroviniui laivą, atitinkantį gamtos apsaugos reikalavimus.

2. Laivas, kuriuo vežamas krovinys, turi atitikti techninius reikalavimus ir sanitarines sąlygas, nustatytas Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse, kurias tvirtina Susisiekimo ministerija.

42 straipsnis. Krovinio priėmimas

1. Vežėjas, priimdamas krovinį iš siuntėjo į savo sandėlį arba jį pakraudamas savo priemonėmis, privalo tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

2. Jeigu krovinį pakrauna siuntėjas savo priemonėmis, vežėjas turi teisę tikrinti krovinio kiekį (svorį) ir būklę.

3. Jeigu priimant krovinį buvo pastebėti krovinio įpakavimo (taros) trūkumai arba krovinys netinkamas vežti, siuntėjas arba vežėjas tai privalo nurodyti pakrovimo - iškrovimo akte.

4. Krovinio kiekis (svoris) nustatomas pagal Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisykles.

5. Krovinys laikomas priimtu, kai vežėjas ir siuntėjas pasirašo pakrovimo - iškrovimo aktą.

43 straipsnis. Krovinio pakrovimas ir iškrovimas

1. Krovinį pakrauna ir iškrauna vežėjas, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip.

2. Vežėjas privalo tikrinti, ar krovinių pakrovimas, išdėstymas, tvirtinimas laive atitinka technines sąlygas, nustatytas Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse.

3. Visi siuntėjui priklausantys krovinių įtvirtinimai ir medžiagos, įtraukti į važtaraštį, vežami kaip krovinys ir išduodami gavėjui kartu su kroviniu paskirties punkte.

44 straipsnis. Krovinio vežimo, pakrovimo ir iškrovimo terminai

1. Krovinio vežimo, pakrovimo ir iškrovimo terminai nustatomi šalių sutartyje.

2. Vežėjas privalo pristatyti krovinį į paskirties punktą sutartyje nustatytu laiku.

3. Jeigu krovinį krauna siuntėjas (gavėjas) savo priemonėmis, pakrovimo ir iškrovimo terminai pradedami skaičiuoti nuo to momento, kai laivas yra atvykęs į pakrovimo ar iškrovimo punktą ir parengtas atlikti tokius darbus.

4. Jeigu per sutartyje ar Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse nustatytą terminą nebuvo pranešta apie laivo pateikimą pakrovimui ar iškrovimui, siuntėjui ar gavėjui turi būti suteikiamas papildomas terminas šiems darbams pasirengti.

45 straipsnis. Krovinio peradresavimas

Krovinio siuntėjas vežimo laikotarpiu turi teisę nekeisdamas paskirties punkto keisti važtaraštyje nurodytą krovinio gavėją. Gavėjo keitimo tvarką nustato Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklės. Vežėjas atlieka siuntėjo nurodymus tik tuo atveju, kai krovinys dar neperduotas ankstesniam gavėjui.

46 straipsnis. Pranešimas apie krovinio pristatymą

Apie laivo atvykimą vežėjas nedelsdamas privalo pranešti krovinio gavėjui, bet ne vėliau kaip per 12 val. po laivo atvykimo į paskirties punktą.

47 straipsnis. Krovinio išdavimas

1. Paskirties punkte vežėjas išduoda krovinį gavėjui patikrinęs jo kiekį (svorį) ir būklę.

2. Išduodamas krovinį, vežėjas kartu su gavėju tikrina:

1) jeigu krovinys plombuotas, krovinio plombas, jų būklę;

2) krovinio įpakavimo (taros), konteinerių būklę;

3) krovinio kiekį (svorį).

3. Vežėjas išduoda gavėjui ir siuntėjui pakrovimo - iškrovimo aktą, patvirtinantį krovinio priėmimą vežti ir pakrovimo ar iškrovimo darbų atlikimą.

4. Pakrovimo - iškrovimo aktas surašomas 3 egzemplioriais. Jį pasirašo vežėjas ir gavėjas. Pakrovimo - iškrovimo aktas kartu su važtaraščiu ir kroviniu paskirties punkte išduodamas gavėjui.

5. Jeigu krovinys atvežtas netvarkingame laive arba su netinkamomis, pažeistomis plombomis, arba nesilaikant greitai gendančių krovinių pristatymo termino, arba jeigu krovinio kiekio (svorio) trūksta ar yra sužalojimų, vežėjas kartu su gavėju privalo tai nurodyti pakrovimo - iškrovimo akte. Jeigu surašant šį aktą kyla ginčai dėl krovinio kiekio (svorio) trūkumų ar sužalojimų, kviečiamas ekspertas.

6. Gavėjas gali atsisakyti priimti krovinį, kai krovinį sužalojus ar pablogėjus jo kokybei visiškai ar iš dalies negalima krovinio naudoti pagal tikslinę jo paskirtį.

48 straipsnis. Krovinio saugojimas

1. Krovinio gavėjas privalo laiku priimti ir išgabenti iš uosto ar prieplaukos krovinį.

2. Krovinys paskirties uoste ar prieplaukoje nemokamai saugomas 24 val. neskaičiuojant krovinio atgabenimo dienos. Po šio termino už kiekvieną saugojimo parą imamas sutartyje ar Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklėse nustatyto

dydžio užmokestis.

3. Jeigu krovinio išdavimas vilkinamas dėl vežėjo kaltės, užmokestis už krovinio saugojimą nemokamas.

4. Krovinio saugojimo uoste ar prieplaukoje tvarką nustato Krovinių vežimo vidaus vandenų keliais taisyklės.

49 straipsnis. Licencija (leidimas) verstis krovinių vežimu tarptautiniais maršrutais

Vežti krovinius tarptautiniais maršrutais turi teisę įmonės, turinčios licenciją (leidimą) verstis krovinių vežimu tarptautiniais maršrutais. Šias licencijas (leidimus) išduoda Susisiekimo ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka.

50 straipsnis. Krovinių vežimų ribojimas ar uždraudimas dėl nenugalimos jėgos ar kitų įvykių

1. Uosto ar prieplaukos administracija gali uždrausti arba apriboti krovinių vežimą, atsižvelgdama į vidaus vandens kelių techninę būklę, hidrometeorologijos tarnybų informaciją bei kitus pranešimus.

2. Jeigu dėl nenugalimos jėgos ar kitų įvykių, trukusių ilgiau kaip 24 val., buvo sustabdyti ar uždrausti krovinių vežimai, uosto ar prieplaukos administracija privalo apie tai pranešti nurodydama priežastį ir sustabdymo trukmę siuntėjui ar gavėjui.

3. Jeigu dėl nurodytų priežasčių uosto ar prieplaukos darbas nutraukiamas ilgiau kaip 48 val., apie tai skelbiama visuomenės informavimo priemonėse nurodant priežastį ir nutraukimo trukmę.

51 straipsnis. Pašto vežimo sutartis

1. Pašto vežimo sutartyje vežėjas įsipareigoja nugabenti siuntėjo patikėtą jam paštą į paskirties punktą ir išduoti gavėjui, o siuntėjas įsipareigoja už pašto vežimą sumokėti nustatytą užmokestį.

2. Pašto siuntos pristatymo į laivą ir vežimo terminai nustatomi šalių susitarime. Pašto siuntų priėmimo ir išdavimo tvarką nustato bendros Susisiekimo ministerijos ir Ryšių ir informatikos ministerijos taisyklės.

52 straipsnis. Pavojingų krovinių vežimas

1. Pavojingi kroviniai vežami vidaus vandenų transportu Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Pavojingų krovinių sąrašą tvirtina Vyriausybė.

DEVINTASIS SKIRSNIS
BUKSYRAVIMAS

53 straipsnis. Buksyravimo sutartis

1. Buksyravimo sutartyje laivo valdytojas įsipareigoja vilkti arba stumti (buksyruoti) laivą tam tikrą nuotolį ar tam tikrą laiką, taip pat atlikti manevrą, o stumiamo ar velkamo laivo valdytojas įsipareigoja sumokėti nustatytą užmokestį.

2. Buksyravimo sutartis gali būti sudaryta rašytine forma ar kitu šalių pasirinktu būdu (pasikeičiant raštais, telefonogramomis, faksogramomis ir kt.).

54 straipsnis. Nesavaeigių laivų parengimas buksyravimui

Nesavaeigių laivų valdytojas privalo sutartyje nustatytais terminais tinkamai parengti ir numatytoje vietoje pateikti buksyravimui laivus.

55 straipsnis. Nesavaeigių laivų priėmimas buksyravimui

Buksyruojančio laivo valdytojas, priimdamas buksyravimui nesavaeigius laivus, privalo:

1) patikrinti nesavaeigių laivų techninę būklę;

2) nustatyti, ar nesavaeigiai laivai tinka buksyravimui;

3) surašyti aktą apie nesavaeigio laivo priėmimą buksyravimui.

56 straipsnis. Laivų įgulos pavaldumas

Buksyruojamųjų laivų įgula yra pavaldi buksyruojančio laivo kapitonui ir privalo tiksliai vykdyti jo nurodymus, jeigu kitaip nenumatyta buksyravimo sutartyje.

57 straipsnis. Buksyruojančio laivo kapitono pareigos įvykus avarijai

Įvykus avarijai, buksyruojančio laivo kapitonas privalo imtis visų priemonių žmonių saugumui užtikrinti, avarijai likviduoti, nesavaeigiam laivui išsaugoti.

58 straipsnis. Buksyravimo pasibaigimas

1. Baigus buksyravimo sutartyje numatytą laivo vilkimą, stūmimą arba manevrą, sutarties šalys surašo sutarties įvykdymo aktą arba padaro reikiamas žymas laivo buksyravimo dokumentuose.

2. Jeigu buksyravimo metu laivas buvo sužalotas, iš dalies arba visai prarastas laive esantis krovinys, apie tai nurodoma sutarties atlikimo akte.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS
ATSAKOMYBĖ IR DRAUDIMAS

59 straipsnis. Atsakomybė už keleivio sveikatos sužalojimą ar gyvybės atėmimą

1. Vežėjas, kaip didesnio pavojaus šaltinio valdytojas, privalo atlyginti keleiviui žalą, padarytą didesnio pavojaus šaltinio, jeigu nėra įrodymų, kad žala atsirado dėl nenugalimos jėgos arba nukentėjusiojo tyčios.

2. Vežėjas atsako už žalą, kuri padaryta keleiviui laive arba įsodinimo ar išlaipinimo iš jo metu, neatsižvelgiant į tai, ar laivas plaukė, ar stovėjo.

60 straipsnis. Žalos, padarytos keleivio sveikatai ar gyvybei, atlyginimas

Žala, padaryta keleivio sveikatai ar gyvybei vežimo metu, atlyginama pagal Civilinį kodeksą.Vežėjui atskirai susitarus su keleiviu, gali būti nustatyta didesnė atsakomybė, negu nustatyta įstatymų.

61 straipsnis. Atsakomybė už laivo įgulos nario sveikatos sužalojimą ar gyvybės atėmimą

1. Vežėjas atsako už žalą, padarytą laivo įgulos nario sveikatai ar gyvybei. Žala atlyginama Žmonių saugos darbe ir Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe įstatymų nustatytais dydžiais bei tvarka.

2. Pagal šiuos įstatymus neatlygintą žalos dalį privalo atlyginti laivo valdytojas pagal Civilinį kodeksą.

62 straipsnis. Atsakomybė už krovinio ar bagažo praradimą, trūkumą ar sužalojimą

1. Krovinys ar bagažas laikomas prarastu, jeigu jis nepristatytas į paskirties vietą per 30 dienų nuo krovinio ar bagažo priėmimo vežti dienos. Krovinio ar bagažo trūkumu laikomas jo kiekybinis sumažėjimas, o sužalojimu - jo kokybinių savybių pablogėjimas.

2. Vežėjas, priėmęs nustatyta tvarka iš siuntėjo krovinį ar bagažą, atsako už žalą, padarytą dėl krovinio ar bagažo praradimo, trūkumo ar sužalojimo.

3. Vežimu laikomas laikotarpis, per kurį krovinys ar bagažas buvo vežėjo žinioje neatsižvelgiant į tai, ar jis buvo laive, uoste, prieplaukoje ar kitoje vietoje. Jeigu vežėjas atliko priimto krovinio ar bagažo pakrovimą, perkrovimą ar perdavimą, tai padaryta tokiu metu žala laikoma atsiradusia vežimo laivu metu.

63 straipsnis. Atsakomybė už pavėluotą vežimą

1. Vežėjas, pažeidęs vežimo terminą, privalo atlyginti keleivio, krovinio, bagažo gavėjo ar siuntėjo dėl to turėtus nuostolius, jeigu sutartyje nebuvo numatyta atsakomybė netesybomis. Negautos pajamos neatlyginamos.

2. Vežimo terminas laikomas nepažeistu, jeigu vežėjas savo įsipareigojimo negalėjo atlikti dėl nenugalimos jėgos, kurios vežėjas negalėjo ir neturėjo numatyti ir išvengti.

64 straipsnis. Atsakomybė už žalą, padarytą susidūrus laivams

1. Susidūrus laivams, žalą, padarytą laivams ar kitam turtui, atlygina laivo valdytojas, dėl kurio kaltės įvyko susidūrimas.

2. Žalą, padarytą keleiviams, kroviniui ar bagažui susidūrus keliems laivams, solidariai atlygina dėl to kalti laivų valdytojai.

65 straipsnis. Atsakomybė už žalą, padarytą tretiesiems asmenims

Žalą, padarytą tretiesiems asmenims ar jų turtui vežant vidaus vandenų keliais, atlygina laivo valdytojas pagal Civilinį kodeksą.

66 straipsnis. Atsakomybė už laivo prastovą

Už laivo prastovą dėl pavėluoto pakrovimo ar iškrovimo, ar dėl dokumentų, susijusių su pervežimu, neįforminimo ar nepateikimo nustatytu laiku ir kitus pažeidimus, dėl ko įvyko

laivo prastova, šalys gali nustatyti netesybas. Netesybų nustatymas turi būti įformintas raštu.

67 straipsnis. Atsakomybė už vežėjui padarytą žalą

Keleiviai, krovinio siuntėjai ir gavėjai, kelių valdytojai, atlygina vežėjui padarytą žalą pagal Civilinį kodeksą.

68 straipsnis. Susitarimo dėl atleidimo nuo atsakomybės už padarytą žalą negaliojimas

Bet kokie vežėjo susitarimai su keleiviu, krovinio ar bagažo siuntėju ar gavėju dėl vežėjo atleidimo nuo atsakomybės už padarytą žalą ar jos dydžio sumažinimo negalioja. Tokio susitarimo negaliojimas nepanaikina vežimo sutarties.

69 straipsnis. Pretenzijų ir ieškinių dėl žalos atlyginimo pateikimo tvarka

1. Ieškiniai dėl reikalavimų, kylančių iš vežimo sutarties, pareiškiami teismui. Ieškovas gali iki ieškinio pareiškimo vežėjui pareikšti pretenziją. Vežėjas praneša apie pretenzijos patenkinimą arba atsisakymą ją patenkinti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos gavimo dienos. Jei per tą laiką atsakymas į pretenziją negautas, laikoma, kad vežėjas jos nepatenkino.
2. Ieškiniui, kylančiam iš vežimo sutarties, pareikšti nustatomas dvejų metų ieškininės senaties terminas.
3. Pretenzijos pareiškimas pratęsia ieškininės senaties terminą vienam mėnesiui.

70 straipsnis. Atsakomybė už vidaus vandenų transporto priemonių ir jų stovėjimo įrenginių registravimo ir eksploatavimo taisyklių pažeidimą

Vidaus vandenų transporto priemonių bei jų stovėjimo įrenginių registravimo ir eksploatavimo, taip pat vidaus vandenų transporto priemonių laivybos taisyklių pažeidimus, jeigu už tai nenumatyta baudžiamoji atsakomybė, užtraukia atsakomybę pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

71 straipsnis. Atsakomybė už vidaus vandenų transporto laivybos ir eksploatacijos taisyklių pažeidimą

1. Vidaus vandenų transporto laivybos ir eksploatacijos taisyklių pažeidimas, tyčinis vandens kelių, juose esančių įrenginių, laivų, signalizacijos ar ryšių priemonių išardymas, sužalojimas, taip pat blogas jų remontas, sukėlęs ar galėjęs sukelti nelaimingų atsitikimų žmonėms, laivo katastrofą, avariją ar kitas sunkias pasekmes, užtraukia atsakomybę pagal baudžiamuosius įstatymus.
2. Juridinis ar fizinis asmuo, sugadinęs ar sunaikinęs vidaus vandenų keliuose ar uostų akvatorijose navigacinius įrenginius ar hidrotechninius statinius, privalo atlyginti žalą, taip pat avarijų, įvykusių dėl navigacinio ar uosto įrenginio sugadinimo, pasekmių likvidavimo išlaidas.

72 straipsnis. Atsakomybė už vidaus vandenų teršimą

Vidaus vandenų transporto priemonėms užteršus vidaus

vandenų telkinius medžiagomis, kenksmingomis žmonių sveikatai, žemės ūkiui ar gyvajai gamtai, taikoma įstatymų numatyta civilinė, administracinė ar baudžiamoji atsakomybė.

73 straipsnis. Privalomasis keleivių draudimas

Keleiviai, vežami laivais, privalomai draudžiami nuo nelaimingų atsitikimų pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

74 straipsnis. Savanoriškasis bagažo ir krovinių draudimas

Kroviniai ir bagažas, vežami laivais, gali būti draudžiami savanoriškuoju draudimu.

75 straipsnis. Laivo ir vežėjo civilinės atsakomybės draudimas

Laivas ir vežėjo civilinė atsakomybė gali būti draudžiami savanoriškuoju draudimu.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS